

Sygn. akt VII Ua 9/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2019 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Sędziowie SO Zbigniew Szczuka (spr.)

SO Monika Roslan – Karasińska

Protokolant st.sekr.sądowy Mariusz Żelazek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 marca 2019 r. w Warszawie

sprawy J. Ł. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową M. G.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W.

o ustalenie niepełnosprawności

na skutek apelacji wniesionej przez stronę odwołującą

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie

VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 września 2018 roku sygn. akt VI U 204/17

oddala apelację.

SSO Zbigniew Szczuka SSO Renata Gąsior SSO Monika Roslan – Karasińska

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 14 września 2018 roku, oddalił odwołanie J. Ł. od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 28 kwietnia 2017 r. nr (...) w zakresie pkt 7 dotyczącego konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Sąd Rejonowy oparł swoje orzeczenie na następujących ustaleniach:

Wojewódzki Zespół do Spraw orzekania o Niepełnosprawności w W. w dniu 28 kwietnia 2017 r. wydał orzeczenie o niepełnosprawności nr (...), w którym utrzymał w mocy orzeczenie Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 6 marca 2017 r. zaliczające małoletnią J. Ł. do osób niepełnosprawnych, okresowo do 15 marca 2020 r. z powodu schorzeń oznaczonych symbolami przyczyny niepełnosprawności 12-C.

Od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. przedstawicielka ustawowa dziecka założyła odwołanie, które wpłynęło do Zespołu Wojewódzkiego w dniu 12 czerwca 2017 r., w którym zaskarżyła przedmiotowe orzeczenie wnosząc o przyznanie wskazania zawartego w pkt 7 orzeczenia. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności nie znalazł podstaw do zmiany wydanego orzeczenia i uznał za zasadne przekazać sprawę do dalszego rozpoznania.

Małoletnia J. Ł. urodziła się przedwcześnie w ósmym miesiącu ciąży. Rozwijała się intelektualnie i fizycznie z opóźnieniem, zaczęła mówić w 4 roku życia. Obecnie ma 8 lat. Małoletnia cierpi na autyzm atypowy zdiagnozowany w 2016 r. Ma problemy w nawiązywaniu prawidłowych relacji z rówieśnikami. Zdarza się, że zachowuje się impulsywnie i agresywnie, ma trudności w koncentracji uwagi. Wymaga nadzoru podczas jedzenia i czynności higienicznych. Cierpi na nadwrażliwość słuchową i dotykową, ma opóźnioną wymowę. Zgodnie z oceną psychologiczną z dnia 28 kwietnia 2017 r. wymaga terapii wspierającej rozwój emocjonalno – społeczny. Stwierdzono wówczas rozwój intelektualny na poziomie przeciętnym, niskie wyniki w skali werbalnej (dokumentacja medyczna k. 18).

Obecnie rozwój intelektualny małoletniej jest na poziomie przeciętnym ale nieharmonijny. Nadal ujawnia objawy autyzmu atypowego. Jest osobą niepełnosprawną ze wskazaniem konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji, niepełnosprawność ma charakter okresowy do 15 marca 2020 r. Wymaga wsparcia i opieki najbliższego otoczenia, pomocy podczas codziennych czynności - takich jak mycie się, ubieranie się, pomoc w lekcjach, kontrolowania przyjmowanych posiłków czy konieczności towarzystwa opiekuna – ale nie odbiega w istotny sposób od funkcjonowania ośmiolatka. Zaburzenia psychiczne i zaburzenia funkcjonowania charakterystyczne dla całościowych zaburzeń rozwoju występują u małoletniej i są przyczyną zaliczenia jej do osób niepełnosprawnych - zła tolerancja zmian, reagowanie krzykiem, zachowania agresywne, zaburzenia w sferze empatii, zaburzenia funkcjonowania społecznego, wymagają odpowiednich oddziaływań terapeutycznych. Stopień nasilenia zaburzeń nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (opinia uzupełniająca k. 61-62; opinia biegłego k. 21-22).

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy, aktach organu rentowego. Autentyczności i treści dokumentacji złożonej do akt sprawy żadna ze stron nie kwestionowała toteż Sąd uznał ją za pełnowartościowy materiał dowodowy.

Sąd I instancji ocenił opinię biegłego psychologa oraz opinię biegłego lekarza psychiatry. Zdaniem Sądu Rejonowego przedłożone opinie są jasne oraz rzeczowe. Sąd zważył, że przedstawione opinie były zgodne z wymogami art. 285 k.p.c., tj. zawierały uzasadnienie i były wyczerpujące oraz zawierały integralne elementy treści każdej prawidłowo sporządzonej opinii tj. sprawozdanie z dokonanych czynności i spostrzeżeń, odpowiedzi na postawione biegłemu pytania, udzielone w sposób kategoryczny, jego wnioski oraz uzasadnienie pozwalające na sprawdzenie przez sąd logicznego toku rozumowania biegłego. Opinie były logiczne i spójne. W ocenie Sądu I instancji brak jest podstaw do zakwestionowania ich metodologii, poprawności, rzetelności ani prawidłowości rozumowania, dlatego też jako nie budzące wątpliwości, stanowiły wartościowy materiał dowodowy, na którym oparł się przy wydawaniu orzeczenia w niniejszej sprawie.

Przechodząc do rozważań natury prawnej, Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności zważył, że przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest zasadność odwołania J. Ł. od orzeczenia o niepełnosprawności wydanego przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. dnia 28 kwietnia 2017 r.

Następnie Sąd Rejonowy powołał się na przepisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2015r. poz. 1110). Zgodnie z § 29 przez długotrwałą opiekę i pomoc w pełnieniu ról społecznych należy rozumieć konieczność jej sprawowania przez okres 12 miesięcy - przy czym konieczność sprawowania opieki oznacza całkowitą zależność osoby od otoczenia, polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwianiu kontaktu ze środowiskiem. Zaś konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych, oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzielaniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, współdziałaniu dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

Ponadto Sąd Rejonowy powołał się na Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz.U. z 2002 r. nr 17 poz.162 z późn. zm.) „przy ocenie niepełnosprawności dziecka bierze się pod uwagę – rodzaj i przebieg procesu chorobowego oraz jego

wpływ na stan czynnościowy organizmu, sprawność fizyczną i psychiczną dziecka oraz stopień jego przystosowania do skutków choroby lub naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości poprawy stanu funkcjonalnego pod wpływem leczenia i rehabilitacji.”

Biegli sądowi jednogłośnie stwierdzili, że stan zdrowia J. Ł. nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. W ocenie Sądu Rejonowego, dopuszczalne było oparcie rozstrzygnięcia na wnioskach z opinii biegłych sądowych, którzy zgodnie uznali, że stan J. Ł. nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Wnioski opinii zostały oparte na zebranej w sprawie dokumentacji lekarskiej oraz badaniu odwołującej. Opinie zostały wydane przez lekarzy o specjalnościach odpowiednio dobranych do rodzaju zaburzeń występujących u odwołującej i są oni zgodni co do tego, że stan zdrowia J. Ł. nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Sąd I instancji swoje rozstrzygnięcie oparł na rzetelnych, przekonywujących i zbieżnych ze sobą pisemnych opiniach biegłego sądowego psychologa oraz biegłego sądowego psychiatry. W ocenie Sądu opinie biegłych sądowych są wiarygodne, jasne, rzeczowe i nawzajem się uzupełniają. Zostały sporządzone przez specjalistów, po dogłębnej analizie całej dokumentacji medycznej oraz dodatkowo, po przeprowadzeniu przez biegłych badań lekarskich. Dodatkowo biegli w sposób jasny i przekonywujący poparli swoje wnioski i ustosunkowali się do zarzutów strony odwołującej.

W świetle poczynionych powyżej ustaleń faktycznych, w tym przede wszystkim na podstawie dwóch pisemnych opinii biegłych, w ocenie Sądu I instancji należało stwierdzić, że stan zdrowia J. Ł. nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Zabrakło podstaw do uznania odwołującego za osobę, co do której zachodzi konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy, w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie jako nieuzasadnione.

Powyższe orzeczenie zaskarżyła w całości przedstawicielka ustawowa J. Ł., matka M. G.. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania, ewentualnie uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Skarżąca w uzasadnieniu apelacji nadal prezentowała swoje stanowisko dotyczące niesamodzielności córki J. Ł., która w ocenie skarżącej nie jest samodzielna wymaga stałej opieki (apelacja z dnia 26 listopada 2018 r. k. 87 – 89 a.s.).

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, iż apelacja skarżącej jako całkowicie bezzasadna podlega oddaleniu.

Tytułem wstępu wskazać należy, że analiza treści apelacji prowadzi do wniosku, że skarżąca bez podania podstawy prawnej zarzuciła Sądowi I instancji błędną ocenę materiału dowodowego. Uchybienie to, zważywszy że Sąd Odwoławczy jest sądem merytorycznym i w konsekwencji jest uprawniony do dokonania własnej oceny prawnej zgłoszonego przez odwołującego żądania, nie uniemożliwiło w okolicznościach niniejszej sprawy przeprowadzenia kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku. Sformułowany przez skarżącą zarzut odnosi się bowiem do błędu w ustaleniach faktycznych, a zatem do naruszenia przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 k.c. zgodnie, z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Tym samym prawidłowość zastosowania wskazanej normy prawnej w kontekście jednoznacznej treści powołanego przez skarżącą zarzutu apelacyjnego, nie budzi zdaniem Sądu Okręgowego żadnych wątpliwości.

W systemie apelacyjnym, Sąd Odwoławczy jest przede wszystkim instancją merytoryczną, a nie kontrolną, jak w systemie rewizyjnym. Merytoryczny charakter Sądu II instancji został określony przede wszystkim w art. 382 k.p.c., stanowiącym że Sąd Odwoławczy orzeka na podstawie materiału dowodowego zebranego w postępowaniu w I instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Jedynie w sytuacji, gdy podziela ustalenia Sądu niższej instancji, może ograniczyć

się do stwierdzenia, że przyjmuje je za własne, gdyż szczegółowe powtarzanie analizy i roztrząsanie wszystkich dowodów staje się wtedy niecelowe.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie w sprawie. Sąd Okręgowy podziela dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne i aprobuje argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego wyroku. Nie zachodzi zatem potrzeba ich szczegółowego powtarzania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 roku, sygn. akt II UKN 61/97 – OSNAP 1998 nr 9, poz. 104 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1999 roku, sygn. akt I PKN 521/98 – OSNAP 2000, nr 4, poz. 143). Zgodnie bowiem z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 15 maja 2007 roku w sprawie V CSK 37/07, surowsze wymagania odnośnie do oceny zgromadzonego materiału i czynienia ustaleń na potrzeby wydania orzeczenia ciążyą na Sądzie odwoławczym wówczas, gdy odmiennie ustala on stan faktyczny w sprawie niż to uczynił Sąd I instancji. Inaczej jest natomiast wtedy, gdy orzeczenie wydane na skutek apelacji zmierza do jej oddalenia, a tym samym utrzymuje w mocy ustalenia poczynione przez Sąd I instancji. W takim bowiem przypadku, jakkolwiek wyrok Sądu odwoławczego powinien opierać się na jego własnych i samoistnych ustaleniach, za wystarczające można uznać stwierdzenie, że przyjmuje on ustalenia faktyczne i prawne Sądu I instancji jako własne.

Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy nie dopatrywał się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Wskazać należy, że skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia przez sąd swobodnej oceny dowodów wymaga udowodnienia, że powyższa okoliczność nie zachodzi, konieczne jest zatem wskazanie nieprawidłowości procesu myślowego przeprowadzonego przez sąd, do których doszło przy przyjęciu kryteriów oceny dowodów lub stosowania kryteriów oceny podczas analizy dowodów. Nieprawidłowości powinny mieć charakter obiektywny, to jest niezależny od indywidualnych doświadczeń życiowych i poglądów stron. Nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu; konieczne jest jego właściwe umotywowanie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, nie publ.).

Skarżąca nie wykazała natomiast, że dokonana przez Sąd Rejonowy ocena materiału dowodowego wychodziła poza ramy oceny swobodnej i nie przedstawiła argumentów, które podawałyby w wątpliwość przyjęty przez ten Sąd sposób rozumowania czy też konkluzje co do ustalonych faktów, a ponadto nie wskazała również dowodów, które miałyby zostać nie wzięte pod uwagę bądź też z których wyprowadzono by nieprawidłowe wnioski.

W ocenie Sądu II instancji przeprowadzone przez Sąd I instancji postępowanie dowodowe należało uznać za wyczerpujące, a dopuszczone w jego ramach dowody za stanowiące miarodajne źródło dla ustalenia faktów mający dla sprawy istotne znaczenie.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne ustalenia Sądu Rejonowego co do ustalonego przez ten Sąd stanu faktycznego, jak również podziela ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Wszyscy opiniujący odwołującą biegli specjaliści z zakresu stwierdzonych u niej zaburzeń byli zgodni co do stanu zdrowia J. Ł.. Biegli wskazali, że stan zdrowia J. Ł. nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Skarżąca w apelacji zarzuciła, że Sąd I instancji błędnie stwierdził, że J. Ł. jest dzieckiem samodzielnym, a zatem jej stan nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Sąd Okręgowy miał jednakże na uwadze, że biegli specjaliści z dziedziny psychologii i psychiatrii jednoznacznie stwierdzili, że stan zdrowia J. Ł. nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Opinie zostały wydane na podstawie dokumentacji medycznej znajdującej się w aktach sprawy oraz na podstawie badania J. Ł. przez biegłych specjalistów z dziedziny psychologii i psychiatrii. Skarżąca nie podważyła skutecznie spójności i rzetelności wniosków lekarzy specjalistów. Z tych też względów w ocenie Sądu Okręgowego brak postaw do przyjęcia, że uzyskane od biegłych wiadomości specjalne, nie były wystarczające do merytorycznego i prawidłowego rozstrzygnięcia.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy zbadał również dokumentację odwołującej znajdującą się w aktach sprawy. Nie można więc zgodzić się z zarzutami apelacji jakoby w postępowaniu nieprawidłowo dokonano oceny materiału dowodowego. Opinie powołanych w sprawie biegłych prowadziły do jednoznacznych wniosków, zaś Sąd I instancji słusznie uznał je za rzetelne i wykonane zgodnie z najlepszą wiedzą specjalistów.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy trafnie wydał zaskarżony wyrok na podstawie prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego. Sąd Okręgowy podzielił opinie biegłych sporządzone w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w zakresie konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, a przede wszystkim potwierdził ich wysoki walor dowodowy. Podkreślić należy, że biegli oparli się na dokumentacji medycznej dołączonej do akt sprawy, przeanalizowali wyniki badań dotychczasowego leczenia, a także dokonali bezpośredniego badania odwołującej.

Reasumując, zaskarżony wyrok oparty został prawidłowych ustaleniach faktycznych i odpowiada prawu, a apelacja odwołującej sprowadza się wyłącznie do polemiki z opiniami biegłych i dokonanymi na jej podstawie ustaleniami Sądu I instancji.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

SSO Zbigniew Szczuka SSO Renata Gąsior SSO Monika Rosłan - Karasińska

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

SSO Zbigniew Szczuka